

Elin Olsen, Tina B. Hoff, Mari Hovland og Elisabeth Tennebø

Brann- og eksplosjonsvernloven

Lovkommentar

Universitetsforlaget

Elin Olsen, Tina B. Hoff, Mari Hovland og Elisabeth Tennebø

Brann- og eksplosjonsvernloven

Lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker
med farlig stoff og om brann- og redningsvesenets redningsoppgaver

Lovkommentar

Universitetsforlaget

© H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard) AS ved Universitetsforlaget, Oslo 2024

ISBN 978-82-15-05991-4

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med rettighetshaverne er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov eller tillatt gjennom avtale med Kopinor, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Utnyttelse i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning og kan straffes med bøter eller fengsel.

Henvendelser om denne utgivelsen kan rettes til:

Universitetsforlaget
Postboks 508 Sentrum
0105 Oslo

www.universitetsforlaget.no

Omslagsdesign: ANTI / Erik Johan Worsøe Eriksen

Omslag: ottaBOK

Sats: ottaBOK

Trykk og innbinding: Livonia Print, Latvia

Boken er satt med: Times LT Std 10,5/12,5

Papir: 100 g Arctic Matt

Forord

Som jurister og ansatte i Oslo brann- og redningsetat, Follo Brannvesen IKS og Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS har vi gjennom alle de årene vi har arbeidet med oppgaver knyttet til brann- og eksplosjonsvern, kjent på savnet etter et juridisk oppslagsverk. Dette har vært en sterk motivasjon til at vi påtok oss oppgaven med å skrive denne lovkommentaren, som gir en juridisk gjennomgang av lovens bestemmelser. Vi håper boken vil være nyttig både for studenter, ansatte i stat og kommune, virksomheter samt innbyggere for øvrig.

Så vidt oss bekjent ble den første saksbehandleren med juridisk embetseksamen i et brann- og redningsvesen i Norge ansatt i 2008 som branninspektør/jurist. Gjennom tidene har nok manglende juridisk kompetanse ført til at det har vært mindre søkelys på juridiske vurderinger og diskusjoner innenfor brann- og redningsområdet. Dette mener vi er uheldig, med tanke på at brann- og redningsvesenet forvalter et omfattende regelverk. Brann- og redningsvesenet har et betydelig samfunnsansvar for å sikre innbyggerne mot brann, eksplosjon og andre akutte ulykker, og jurister er sentrale bidragsytere for å sikre korrekt utøvelse av brann- og redningsvesenets myndighet og oppgaver. Etter hva vi er kjent med, er det 8 av 197 brann- og redningsvesen som har ansatt personell med juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap. Dette kan gå på bekostning av innbyggernes rettssikkerhet, og av den grunn håper vi antall jurister i brann-Norge vil øke i årene som kommer.

Underveis i skriveprosessen har vi fått mange nyttige innspill. En særlig takk går til Gunnar Hem, tidligere juridisk fagsjef i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Torill Tandberg, fagdirektør i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, og Erik Furevik, tidligere rådmann og spesialrådgiver i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Vi takker også Jan Marius Nilsen, brann- og redningssjef i Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS, Zaki Ullah Munawar, juridisk fagleder i Rogaland brann og redning IKS, Nils Einar Grutle, jurist i Bergen brannvesen, Geir Hovland, advokat i Advokatfellesskapet Larsen & Co og Brannmuseet i Oslo for gode innspill og diskusjoner.

Vi vil også takke Universitetsforlaget for et godt samarbeid i gjennomføringen av denne lovkommentaren. Ansvaret for eventuelle feil og mangler i boken hviler på forfatterne.

Oktober 2024

Elin Olsen, Tina B. Hoff, Mari Hovland og Elisabeth Tennebø

DEL 1

Brann- og eksplosjonsvernloven – historie og bakgrunn

1 Innledning

Allerede før vår tidsregning tenkte man på brannvern. Romerne hadde 300 år før vår tidsregning egne slokkeavdelinger kalt «Familia publica» som skulle varsle brann og gjøre slokkeinnsats. Norge har helt siden *Magnus Lagabøtes landslov av 1274* hatt bestemmelser med det formål å forebygge brann, og man kan se at utviklingen av brannvernregelverket i Norge er påvirket av store bybranner, se Brannmuseets nettsider (brannmuseet.no). Enkelte bestemmelser i dagens regelverk har overlevd helt fra slutten av 1800-tallet. Dette gjelder blant annet forbudet mot å gjøre opp ild i skog og mark i visse perioder av året, og forbudet mot å forlate oppgjort ild før den er fullstendig sloknet.

Gjeldende lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven), som i denne lovkommentaren forkortes bevl., har nå vært gjeldende i over 20 år. Den avløste tre lover, nemlig lov 15. juni 1987 nr. 26 om brannvern m.v. (brannvernloven 1987), lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (lov om eksplosive varer 1974) og lov 21. mai 1971 nr. 47 om brannfarlige varer samt væsker og gasser under trykk (brannfarligvareloven 1971). De to sistnevnte lovene gjelder fortsatt for Svalbard (per mai 2024).

Begrepet «brannvesen» ble første gang brukt i lov 15. august 1908 nr. 6 om brannvesenet (lov om brannvesenet 1908). Dette er videreført i all senere brannvernlovgivning, og har ført til at alle kommuner har omtalt sin brannavdeling som brannvesen. I forbindelse med utarbeidelse av forskrift 15. september 2021 nr. 2755 om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene (brann- og redningsvesenforskriften) ble det imidlertid besluttet å endre begrepet «brannvesen» til «brann- og redningsvesen». Dette for å være i samsvar med brann- og redningsvesenets ansvar og oppgaver som innsatsstyrke ved brann og andre akutte ulykker. Begrepet er også i noe grad tatt i bruk i brann- og eksplosjonsvernloven. I denne lovkommentaren vil derfor «brann- og redningsvesen» bli brukt. Unntak forekommer i del 1 ved gjennomgang av brannhistorien, og blant annet ved sitering av lov- og forskriftstekst og omtale av eldre rettskilder. Ved ikrafttredelse av brann- og redningsvesenforskriften ble begrepet «nødalarmingsentral», av forenklingssyn, endret til «nødmeldesentral». I brann- og eksplosjonsvernloven benyttes ikke dette begrepet, og i denne lovkommentaren har vi derfor valgt å bruke begrepet nødalarmingsentral.

Noen problemstillinger og temaer som blir behandlet går igjen i flere av kapitlene. For å unngå for stor grad av dobbeltbehandling har vi brukt krysshensvisninger til andre steder i lovkommentaren hvor leseren finner mer om samme eller nærliggende tema.

Brann- og eksplosjonsvernloven er i stor grad en videreføring av tidligere brannlover. Forarbeidene er lite detaljerte, og ofte begrunnes en bestemmelse med at den er videreført fra tidligere lov. Brann- og eksplosjonsvernloven er rammepreget, og det er forutsatt at relevante detaljer reguleres i forskrift. Av lovens totalt 55 bestemmelser (per mai 2024) har lovgiver i 31 av bestemmelsene hjemlet adgang til at nærmere bestemmelser kan reguleres i forskrift. I tillegg åpner lovens § 43 for å gi forskrifter. Det er gitt 31 sentrale forskrifter med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernloven (per mai 2024). Det vil si at det til loven tilhører et omfattende forskriftsverk. Enkelte forskrifter blir nærmere omtalt i tilknytning til de lovbestemmelsene hvor de er hjemlet. Til de mest sentrale forskriftene har Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) utarbeidet egne veiledere.

Direktoratet har også publisert enkelte uttalelser, betegnet som prinsippavgjørelser. Dette er deres tolkning av spørsmål mottatt fra landets brann- og redningsvesen eller andre aktører som jobber for å bedre brannsikkerheten i samfunnet. Veiledere og andre uttalelser kan leses på direktoratets nettsider: <https://www.dsb.no/lover/brannvern-brannvesen-nodnett/>. I tillegg er det utgitt flere stortingsmeldinger og offentlige utredninger som kan bidra til å avklare forståelsen av brann- og eksplosjonsvernloven.

Det øvrige rettskildet bildet knyttet til brann- og eksplosjonsvernloven er forholdsvis magert. Det er begrenset med rettspraksis, og svært lite av denne avklarer forståelsen av lovens bestemmelser. Dette kan skyldes at brann- og redningsvesenet har høy status i samfunnet, og at det av den grunn stilles få spørsmål ved brannmyndighetenes løsning av oppgaver eller deres utøvelse av myndighet. Klager på pålegg eller vedtak fattet av brann- og redningsvesenet behandles av lokale kommunestyrer eller av egne lokale klagenemnder. Dette fører til at det mangler førende forvaltningspraksis som kan nyttiggjøre av landets brann- og redningsvesen. Videre er det lite eller ingen juridisk teori som omhandler brann- og eksplosjonsvernloven. På grunn av manglende teori som kan bistå i forståelsen av lovens ordlyd, har vi valgt å benytte Kollegiet for brannfaglig terminologi (KBT) ved tolkning av ord og uttrykk. KBT ble etablert i 1995 og er en yrkesmessig interesseorganisasjon uten tilknytning til fagforbund som har et mål om å skape ensartet terminologi på brannvernområdet. En gjennomgang av rettspraksis har vist at også domstolen har benyttet KBTs definisjoner i sine avgjørelser.

1.1 Brannvernets opprinnelse

En kjent myte om ilden stammer fra antikkens Hellas. Titanen Prometeus stjal litt av gudenes ild og ga den til menneskene, noe Zeus som ildens hersker mislikte sterkt. Han tålte ikke at ild skulle komme fra andre enn han selv, se Store norske leksikons nettsider (snl.no/prometeus).

Våre forfedres evne til å mestre ilden ble et vendepunkt for det kulturelle aspektet ved menneskets evolusjon. Å skape og kontrollere ild bidro til at forfedrene våre kunne flytte til kaldere strøk, den revolusjonerte matlagingen og ble etter hvert sentral for utvikling av redskaper og kunst. Så lenge forfedrene våre bodde i huler og gammer, kan det antas at den største utfordringen knyttet til ild var å bevare den fra dag til dag. Men etter hvert som menneskene flyttet tett i tett sammen i bysamfunn, ble ilden en stadig større trussel. I historien finnes til alle tider fortellinger om byer og større tettsteder som ble ødelagt av brann. Tidlig forsøkte menneskene å organisere et vern mot brann. Helt siden oldtiden har prinsippene for et slikt vern vært de samme som i dag, nemlig å forebygge gjennom lover og forskrifter samt streng kontroll av etterlevelsen av disse. I tillegg kom plikten alle hadde til å delta i rednings- og sløkkearbeid når uhellet først var ute (Oslo brann- og redningsetat, I tjeneste for å redde liv gjennom 150 år, sidene 10 og 82).

De eldste beretningene om organisert brannvern stammer fra det gamle Roma, hvor det allerede 300 år før vår tidsregning fantes egne sløkkeavdelinger kalt «Familia publica». Avdelingene besto av slaver som hadde i oppgave å gjøre sløkkeinnsats. De skulle også varsle befolkningen ved brann. I år 6 etter vår tidsregning opprettet keiser Augustus et nytt kombinert brann- og vekterkorps kalt «Vigiles». Vigiles besto av flere tusen menn som på militært vis var forlagt i kaserner. Disse representerte den første organiserte

formen for brannvern, hvor nattpatuljering var en av deres viktigste oppgaver. I tillegg kom plikten til å forebygge brann ved å advare huseierne mot uforsiktighet ved bruk av ild, påse at borgerne hadde vannkar i husene sine, og straffe dem som brøt reglene. Hver av mannskapene hadde også tildelt en spesiell oppgave under en brann. Enkelte skulle bære vann, andre skulle håndtere brannsprøyter eller være utstyrt med brannhake for å rive ned hus. Brannredskapene som ble brukt av Vigiles under Romerriket, var omtrent de samme som ble brukt helt frem til midten av det 19. århundret, nemlig brannhaker, stiger, vannspann, håndsprøyter, økser, svabere og brannseil som ble fuktet og hengt opp på hus til vern mot strålevarme.

Med Romerrikets undergang om lag 500 år etter vår tidsregning forsvant det organiserte og etter datidens forhold godt utrustede brannvernet i Europa. I tiden etterpå overtok overtroen. Når det brant, søkte folk til kirkene for å få hjelp. Pave Johannes IX, som døde i år 900, skal ha uttrykt at det skulle ringes med spesielle klokker som var innviet ved religiøse seremonier og dynket med hellig olje. Klokkene skulle brukes mot torden, lyn og brann. Den dag i dag finnes en slik brannklokke i Sherborne Abbey i England som bærer innskriften:

Lord, quench this furious flame,
Arise, run, help, put out the same (Brannmuseet.no og Zografos 2019)

Med tiden fikk klokking en mer realistisk hensikt, nemlig å kalle borgerne sammen til brannsløkking. Klokkene kunne i tillegg bli brukt til å varsle om at all ild og alle lys skulle slukkes for natten.

Branner medførte enorme tap av liv og eiendom. En brann i London i år 1212 skal ha kostet om lag 3000 mennesker livet, og en ny storbrann i 1666 raserte mer enn 80 prosent av byen. Etter hvert ble borgerne vekket fra den rådende overtroen som til nå hadde hatt en stor plass i samfunnet, og det ble sådd tvil om at brannkatastrofer var Guds straffedom som mennesker ikke kunne hindre. Behovet for et organisert brannvern vokste dermed frem igjen. I England startet forsikringsselskapene i egen interesse brannkorps fra 1699, og i Paris ble det etter militære prinsipper i 1716 bygget opp et Cours de Pompier, som Napoleon I i 1811 innordnet i de militære styrkene som et infanteriregiment. Den dag i dag (per mai 2024) utgjør Brigade de sapeurs-pompiers de Paris (La BSPP) en enhet i den militære hæren, se Brigade de sapeurs-pompiers de Paris' nettsider (pompiersparis.fr).

Fra midten av det 19. århundre kom de kommunale brann- og redningsvesener med faste ansatte yrkesbrannmenn. Berlin fikk sitt militært pregede brannkorps i 1851, Christiania og Helsingfors i 1861, London i 1866, København i 1870 og Stockholm i 1875.

For å redusere bybranner begynte man også med kontroll og feiing av pipene. De aller første faglærte feierne var danske. De kom fra København til Bergen om lag 1707. Bakgrunnen var den store bybrannen som hadde herjet byen i 1702, og som la nesten hele Bergen i aske. Feieren skulle selv holde så mange folk som var nødvendig for å betjene byens innbyggere, og måtte selv sørge for å kreve betaling fra dem. Det var viktig at han var synlig i bybildet, slik at alle som hadde behov for feiertjenester, kunne få sine skorsteiner feid og rengjort. I de største byene tvang det seg etter hvert frem nærmere bestemmelser om feierens ansvar og oppgaver. I 1883 hadde Bergen i underkant av

*Brannvakten, Karl Johans gate 11 ved Oslo domkirke ca. 1905.
Foto: Anders Beer Wilse / Oslo Museum.*

40 000 innbyggere. Formannskapetets representantskap bestemte at det skulle ansettes feierinspektører som var ansvarlig for gjennomføring av all feiing innenfor eget distrikt. Blant annet skulle alle skorsteiner feies hver sjette uke fra 1. oktober til 31. mars, ellers i året annenhver måned. Bakerier, bryggerier, maltgjørerier med videre skulle imidlertid feies hver fjerde uke. I takt med samfunnsutviklingen ble det satt enda strengere krav til styring og kontroll av feiervesenet både i byer og i landkommuner. Dette medførte at kommunene etter hvert ønsket å gjøre feiertjenesten kommunal for å redusere risikoen for brann og for å effektivisere tjenesten. Tittelen feier er godt over 300 år gammel. Fra 1. desember 2020 ble yrkestittelen feier imidlertid endret til brannforebygger.

1.2 Brannvernlover i Norge

Den norske lovreguleringen knyttet til brannvern er gammel. Allerede for mer enn 1000 år siden var bruk av ild regulert i *Gulatingsloven*. Av loven fremgikk det blant annet at den som gjør opp ild, også er ansvarlig for den. Straffen for brannstiftelse var fredløshet. Det ble imidlertid ikke nevnt noe om slokking. Hovedvekten må dermed ha ligget på forebyggende brannvern.

Dramatiske branner førte til at myndighetene tidlig følte et ansvar for å prioritere arbeid med brannvern. I tillegg til egne straffebestemmelser for brannstiftere som kom på 1100-tallet, har Norge helt siden *Magnus Lagabøtes landslov 1274* hatt bestemmelser om aktsom bruk av ild og straff for den som igangsatte brann til skade for andre. To år senere, i 1276, ble *Magnus Lagabøtes bylov*, vedtatt med de første bestemmelsene om å ha slokkeredskaper klare til bruk, plikt til å delta i vakthold og plikt til å delta i brannsløkking. Byloven, som sammen med Landsloven, i det vesentligste kan sies å ha vært gjeldende helt til 1714, fastsatte at gårdeiere pliktet å ha fylte vannkar, stiger og økser i beredskap. Om natten skulle det være borgervakt på seks menn – en kombinert brann- og politivakt – som patruljerte rundt i byen etter bestemte ruter. I tillegg kom tårnvakt med to personer. Og skulle det oppstå brann, pliktet enhver å delta i arbeidet med å slukke brannen. En brann i Oslo i 1624 varte i tre døgn og la størstedelen av byen i aske, se lokalhistoriewikis internetsider (lokalhistoriewiki.no). Kort tid etter bestemte kong Christian IV at byen skulle flyttes til et mer egnet sted, og gjenoppbygges i mur og stein for å redusere brannfaren. Den nye byen, som nå hadde fått navnet Christiania, ble anlagt med brede, rette gater og åpne torg, og det ble innført murtvang som skulle forhindre nye storbranner. Plikten til å bygge i mur gjaldt imidlertid kun for adelen og borgere med formue. Alle andre fikk tillatelse til å bygge i utmurt bindingsverk. Det var likevel mange som bygget ulovlig tømmerhus, som var enda billigere å bygge. Resultatet ble en brannfarlig bebyggelse, fremfor alt inne i kvartalene.

I 1708 gikk om lag 100 hus med i en ny storbrann i Christiania. Med bakgrunn i denne hendelsen fastsatte Kongen av Danmark-Norge seks år senere en *brannordning av 24. februar 1714* for Christiania, som ga detaljerte bestemmelser blant annet om byggemetode, brantjeneste og brannredskap. Nå pliktet alle å bygge i mur, og hver bygård skulle ha eget brannutstyr. I hver av de fire bydelene ble det plassert ut en brannsprøyte sammen med slanger og bøtter. Etter dansk mønster ble det utstedt en kongelig *forordning om brannvesenet av 18. august 1767*, som gjaldt for samtlige norske kjøpsteder. I forordningen ble det gitt detaljerte regler om organisering av brannkorps, om anskaffelse og vedlikehold av brannredskap og regler som stilte krav til bruk av ildsteder, skorstein og feiing. Alle kjøpsteder, også de som allerede hadde brannordninger, måtte oppdatere disse med de nye kravene. Med forordningen ble det også innført en egen brannrett til å dømme i forseelser mot brannordningen. Brannordningen av 1767 ble etterfulgt av *lov om Brandvæsenet av 26. august 1854*, som gjaldt for alle landets byer og kjøpsteder. Det ble også gitt adgang til å fastsette bestemmelser for ladesteder og for andre større samlinger av hus på landet.

Brannkonstabel i Kristiania kommunale brannkorps, 1895. Foto: L. Szacinski / Oslo Museum.

Alfred Nobel videreutviklet blandingen av nitroglyserin og svartkrutt på 1860-tallet, som raskt ble en viktig bestanddel i sprengstoff for sivil bruk. For å sikre en forsvarlig tilvirkning og oppbevaring av nitroglyserin og andre flytende stoffer, krutt eller liknende lett eksploderende stoffer ble bestemmelser om slik håndtering inntatt i *lov av 3. mai 1871 nr. 4 inneholdende bestemmelser angående behandling av ildsfarlige gjenstander (ildsfarlighetsloven 1871)*. For å redusere faren for brann og eksplosjon ble det i loven gitt en rekke detaljerte regler, blant annet om hvor fremstilling av slike stoffer kunne skje, hvor store mengder som kunne oppbevares, transport og hvordan handel kunne gjennomføres. Med *lov av 14. juli 1893 om innskrenkninger i bruk av ild i skog og mark m.v. (skogbrannloven 1893)* ble bestemmelser om aktsomhetsplikt ved ferdsel i skog og mark og forbud mot brenning i forbindelse med skogsdrift for første gang samlet i en felles lov. Skogbrannloven (1893) fastsatte til dels detaljerte vernebestemmelser og

*Etter brann på Schönwettters bakeri på Grønland i Oslo, 1919.
Foto: Anders Beer Wilse / Oslo Museum.*

hadde bestemmer om slokking av skogbrann. Det ble innført forbud mot bråtebrenning, lyngsviing og unødig brenning i annen manns skog i månedene juni, juli og august. Ved en lovendring i 1921 ble det gitt detaljerte felles skogbrannregler for alle herredskommuner. Det ble videre fastsatt at det i alle herredskommuner skulle være en skogbrannsjef. Samtidig ble kommunen inndelt i skogbrannkretser med hver sin skogbrannmester. Arbeidsføre menn i kommunen kunne tilkalles for å delta i slokkingsarbeid og vakthold. Forbudet mot å gjøre opp ild i annen manns skog eller mark ble samtidig utvidet til å også omfatte månedene mai og september.

Den første moderne brannlov, *lov om brannvesenet av 15. august 1908 nr. 6 (lov om brannvesenet 1908)*, kom etter den store bybrannen i Ålesund i 1904, som ødela om lag 850 hus, og som gjorde mer enn 10 000 mennesker husløse. Loven, som vi fortsatt kan finne spor av i gjeldende brann- og eksplosjonsvernlov, var mer omfattende enn tidligere lover. Den gjaldt imidlertid bare for byene. Loven bygde på prinsippet om at oppbyggingen av et brannvern skulle være en kommunal oppgave, men gjennomføres etter felles retningslinjer og statlig kontroll. Kommunene ble pålagt å opprette bestemte brannmyndigheter, og i loven ble det gitt nærmere bestemmelser om disse myndigheters organisasjon og virksomhet. Det som tidligere hadde fungert som brannkommisjoner, ble nå erstattet med et brannstyre i hver by. Brannstyret skulle bestå av politimesteren, brannsjefen og tre medlemmer valgt av bystyret for tre år. Styrets myndighet fremgikk av lovens § 2:

Under brannstyret hører alle brannvesenets anliggender og over hodet alt, som skal sikre byen mot brann.

Det ble gitt detaljerte bestemmelser om gjennomføring av brannsyn, anskaffelse av brannredskaper, utskrivning av mannskaper, feiing, huseiers plikter til vern mot brann og plikt til å bidra til å begrense skadevirkningene om brann oppsto. Ikke minst pliktet enhver å være forsiktig med bruk av ild, lys og fyrstikker.

Selv om det fantes en åpning for at loven også kunne gjøres gjeldende i landkommuner, og at flere landkommuner faktisk hadde tilsluttet seg loven, ble det likevel klart at skillet som var trukket mellom by- og landkommuner, var en svakhet. I landkommuner dukket det opp bebyggelse som kunne være like stor og brannfarlig som i byene. Andre svakheter var manglende regulering om utrykning til nabokommuner samt at loven heller ikke åpnet for adgang til å gi forskrifter. Lov om brannvesenet (1908) ble dermed avløst av *lov om brannvesenet av 19. november 1954 (lov om brannvesenet 1954)*, som både omfattet landets byer og landkommuner med mer enn 2000 innbyggere. Lov om brannvesenet (1954) hadde et mer allmenngyldig preg. Mer detaljerte bestemmelser, som kunne og burde være forskjellige etter de stedlige forhold, ble holdt utenfor loven og forutsatt inntatt i egne forskrifter. Ordningen med brannstyre ble videreført. Brannstyret hadde blant annet i oppgave å fremsette forslag til forskrifter og instruksjoner, gi uttalelser i saker om brannvesenet og å påse at brannlovgivningen ble overholdt. I kommunene skulle det være en brannsjef med stedfortreder og en brannmester. Kravet om egen brannmester var nytt med loven. Sammen skulle disse tre ha ledelsen av, og tilsynet med, kommunens brannvesen, og blant annet sørge for betryggende vedlikehold og oppbevaring av brannmateriell, øving av mannskaper mv. For byenes vedkommende medførte loven

ingen vesentlige endringer verken i det brannforebyggende arbeidet eller i brannstyrets myndighet og arbeidsområde.

Faren for brann preget både byggeskikk og tekniske løsninger i bygninger hvor et større antall mennesker var samlet. På 1950-tallet var byggtekniske krav spredd i flere lover. Med en rekke brannhendelser i hoteller, pensjonater og andre større byggverk hvor det kunne oppholde seg mange mennesker, vokste det frem et behov for å samle branntekniske krav gjeldende slike bygninger i en egen lov. Dette ble gjort i *lov om vern mot brann i hotell og annet herberge, pleieanstalt mv. av 5. april 1963 nr. 3 (hotellbrannloven 1963)*, hvor det blant annet ble stilt krav til bygge- og brukstillatelse.

I den samme perioden skjedde betydelige og inngrepene endringer i samfunnsstrukturen. Kommunene gjennomgikk på 1950- og 60-tallet omfattende kommunesammenslåinger, og skillet mellom by og land ble mer og mer utvisket. Gjennom håndtering av flere skogbranner erfarte kommunene at skogbrannloven (1893) ikke lenger svarte til de krav som ble stilt for å være en tidsmessig og effektiv lov for beskyttelse av skog og mark. Det var for eksempel uklart om det var skogbrannvesenet eller kommunens brannvesen som skulle dekke utgiftene til brannsløkking, hvem som hadde ansvaret for vakthold, og hvem som skulle kjøpe inn nødvendig materiell. Dermed ble skogbrannvesenet slått sammen med det alminnelige brannvesenet i en ny lov gjeldende for hele landet kalt *lov 29. mai 1970 nr. 32 om brannvern m.v. (brannvernloven 1970)*. Brannvernloven (1970) gjaldt i alle landets kommuner uansett innbyggertall. Gjennomføring av brannverntiltak var en kommunal oppgave, og brannvesenets utrykningsplikt og plikt til å yte rednings- og sløkkingshjelp gjaldt enhver brann uansett objekt, herunder brann i motorkjøretøy samt brann i skog og mark. Skillet mellom by og land var dermed helt borte. De allmenne aktsomhetsreglene ble gitt vide rammer, mens retten til å påby branntekniske forbedringer ble innskrenket til kun å omfatte bygninger, anlegg, opplag og liknende.

Frem mot 1970-tallet var brannvesenets ansvar og oppgaver begrenset til vern mot og bekjempelse av brann. Utover på 1970- og 80-tallet erfarte brannvesenet at det oftere ble pålagt oppgaver som ikke var hjemlet i brannregelverket. Typiske oppgaver var redningstjeneste uten tilknytning til brann, for eksempel trafikkulykker og akutt forurensning. Dermed ble spørsmål om lovrevisjon på nytt reist. Med *lov 5. juni 1987 nr. 26 om brannvern m.v. (brannvernloven 1987)* ble det innført en egen formålsbestemmelse i lovens § 1 som også favnet andre akutte ulykkessituasjoner. Bestemmelsen lyder som følger:

Loven har til formål å sikre mennesker, dyr og materielle verdier mot brann, og å begrense skadevirkningene i branntilfeller samt i andre akutte ulykkessituasjoner.

Kommunene fikk større handlefrihet, og det ble lagt til rette for en mer hensiktsmessig oppgavefordeling mellom sentralt, regionalt og lokalt nivå. Brannforebyggende oppgaver fikk et større fokus. Loven ble utfyllt av forskrifter, hvor det blant annet ble stilt nye kompetansekrav til ansatte i brannvesenet, og krav til brannvesenets organisering og dimensjonering. Nytt var det også at loven definerte ansvarsområdet for Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern (DBE), som ble etablert 1. januar 1985. Sammen med brannvernloven (1987) forvaltet DBE også *lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (lov om eksplosive varer 1974)* og *lov 21. mai 1971 nr. 47 om brannfarlige varer samt væsker og gasser under trykk (brannfarligvareloven 1971)*. Sentrale mål for de to

sistnevnte lovene var å skape trygghet mot ulykker i arbeidsmiljøet og i dagliglivet i forbindelse med omgang med brannfarlige og eksplosive varer, og med gasser og væsker under trykk. Lovene oppstilte materielle krav og administrative ordninger for å sikre at en slik omgang skjedde på lovlig og betryggende måte. Begge lovene ble utfylt av forskrifter, og det var lagt opp til et omfattende system med godkjenninger og tillatelser fra tilsynsmyndighetene.

De tre lovene på brann- og eksplosjonsvernområdet; brannvernloven (1987), lov om eksplosive varer (1974) og brannfarligvareloven (1971), ble etter hvert umoderne og lite hensiktsmessige med tanke på en effektiv forvaltning. De inneholdt til dels tekniske beskrivelser, som var i ferd med å bli utdaterte, og de var ikke tilpasset den internasjonale utviklingen. Med en tydelig rammepreget lov, forutsatt utfylt av forskrifter, avløste *lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven)* de tre lovene. Lov om eksplosive varer (1974) og brannfarligvareloven (1971) gjelder likevel fortsatt for Svalbard (per mai 2024), jf. brann- og eksplosjonsvernloven (bevl.) §§ 45 og 46.

Frem til januar 2024 har utdanning og opplæring av heltids- og deltidspersonell i brannvesenet blitt gjennomført etter ansettelse. I januar 2024 startet de første studentene ved Brann- og redningsskolen (tidligere Norges brannskole) på den nyopprettede fagskoleutdanningen «Brann, redning og samfunnssikkerhet». Studiet er en toårig grunntutdanning på heltid. Den som fullfører eksamen, er kvalifisert til å arbeide med forebyggende brannvern, beredskap og som operatør på nødalarmingsentral for brann og redning.

1.3 Lovens forskrifter

Brann- og eksplosjonsvernloven er en utpreget rammelov. Detaljerte krav som skal utfylle lovens bestemmelser, er regulert i forskrift. Det er gitt 31 sentrale forskrifter med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernloven (per mai 2024). De forskriftsbestemmelser som er mest relevante eller interessante for forståelsen av loven, er nærmere kommentert i tilknytning til lovbestemmelsene hvor de er hjemlet. Det er videre gitt 330 lokale forskrifter (lovdata 2. mai 2024). Mange kommuner har blant annet gitt lokal forskrift om gebyr for feiing og tilsyn, og forskrift om forbud mot oppskyting av fyrverkeri. De lokale forskriftene blir ikke omtalt i denne lovkommentaren.

De sentrale forskriftene som er gitt med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernloven, er:

- Forskrift 6. mars 2024 nr. 538 om EU-gjødselvarer (EU-gjødselvareforskriften)
- Forskrift 30. januar 2023 nr. 111 om opptak, studier og eksamen ved fagskolestudiet Brann, redning og samfunnssikkerhet ved Brann- og redningsskolen (brann- og redningsskoleforskriften)
- Forskrift 15. september 2021 nr. 2755 om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene (brann- og redningsvesenforskriften)
- Forskrift 26. juni 2018 nr. 1025 om gassapparater (forskrift om gassapparater)

- Forskrift 29. november 2017 nr. 1849 om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område (forskrift om utstyr mv. i eksplosjonsfarlig område)
- Forskrift 10. oktober 2017 nr. 1631 om trykkpåkjent utstyr (forskrift om trykkpåkjent utstyr)
- Forskrift 15. juni 2017 nr. 844 om sivil håndtering av eksplosjonsfarlige stoffer (eksplosivforskriften)
- Forskrift 10. februar 2017 nr. 171 om enkle trykkbeholdere (forskrift om enkle trykkbeholdere)
- Forskrift 3. juni 2016 nr. 569 om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkesforskriften)
- Forskrift 17. desember 2015 nr. 1710 om brannforebygging (forskrift om brannforebygging)
- Forskrift 2. juni 2015 nr. 588 om håndtering av utgangsstoffer for eksplosiver (forskrift om utgangsstoffer for eksplosiver)
- Forskrift 19. mai 2015 nr. 541 om deklarerer av kjemikalier til produktregisteret (deklareringsforskriften)
- Forskrift 3. oktober 2013 nr. 1199 om pyrotekniske artikler (forskrift om pyrotekniske artikler)
- Forskrift 22. november 2012 nr. 1088 om transportabelt trykkutstyr (forskrift om transportabelt trykkutstyr)
- Forskrift 16. juni 2012 nr. 622 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP-forskriften)
- Forskrift 14. juni 2012 nr. 530 om driftsstøttetjenester til Nødnettutstyret ved brannvesenets nødalarmeringssentraler og brannvesenet for øvrig (forskrift om driftsstøttetjenester til nødnett)
- Forskrift 29. april 2010 nr. 612 om tekniske og operasjonelle forhold på landanlegg i petroleumsvirksomheten med mer (teknisk og operasjonell forskrift)
- Forskrift 29. april 2010 nr. 611 om styring og opplysningsplikt i petroleumsvirksomheten og på enkelte landanlegg (styringsforskriften)
- Forskrift 12. februar 2010 nr. 158 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten og på enkelte landanlegg (rammeforskriften)

- Forskrift 8. juni 2009 nr. 602 om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen (forskrift om håndtering av farlig stoff)
- Forskrift 1. april. 2009 nr. 384 om landtransport av farlig gods (forskrift om landtransport av farlig gods)
- Forskrift 30. mai 2008 nr. 516 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften)
- Forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. (førerkortforskriften)
- Forskrift 4. juli 2003 nr. 1063 om handel med gjødsel og kalkingsmidler mv. (forskrift om handel med gjødsel og kalkingsmidler)
- Forskrift 30. juni 2003 nr. 911 om helse og sikkerhet i eksplosjonsfarlige atmosfærer (forskrift om helse og sikkerhet i eksplosjonsfarlige atmosfærer)
- Forskrift 26. juni 2002 nr. 922 om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff (forskrift om fyrverkeri og pyrotekniske varer)
- Forskrift 10. februar 1999 nr. 206 om reduksjon av utslipp av bensindamp (forskrift om reduksjon av utslipp av bensindamp)
- Forskrift 17. september 1998 nr. 982 om helse og sikkerhet i forbindelse med boringsrelatert utvinningsindustri for landbasert sektor (forskrift om helse og sikkerhet ved landboring)
- Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift 1. mars 1996 nr. 229 om aerosolbeholdere (forskrift om aerosolbeholdere)
- Forskrift 10. juli 1995 nr. 684 om avgift på enkelte farlige stoffer, anlegg og innretninger som omfattes av lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver.

1.4 Tilgrensende lovgivning

Brann- og eksplosjonsvernloven har grenseflater mot annen lovgivning som også inneholder bestemmelser som skal verne liv, helse, miljø og materielle verdier, og som i varierende grad har bestemmelser om ansvarsforhold innenfor beredskap, beredskapsplanlegging og samfunnsikkerhet.

Her følger en kortfattet fremstilling av et utvalg av de mest sentrale lovene. Disse er oppført alfabetisk i henhold til lovens korttittel.

Lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)

Arbeidsmiljøloven skal sikre et forsvarlig fysisk og psykisk arbeidsmiljø. Bestemmelser om helse, miljø og sikkerhet samt krav til arbeids- og hviletid står sentralt. Loven gjelder med visse unntak for alle virksomheter som sysselsetter arbeidstakere. Loven stiller krav til forsvarlig arbeidsmiljø og opplæring. For brann- og redningsvesenets vedkommende er det leder av brann- og redningsvesenet som i arbeidstiden har det overordnede ansvaret for sine ansattes helse, miljø og sikkerhet. Arbeidsmiljøloven stiller en rekke tekniske og organisatoriske krav til virksomheter, herunder krav til at brann- og eksplosjonsfare forebygges. Loven stiller også krav til virksomheter som håndterer helsefarlige stoffer, og til produsenter og importører av disse stoffene. Kravene gjelder ved siden av brannvernlovgivningen, som supplerer arbeidsmiljølovens generelle bestemmelser på området.

Lov 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr (el-tilsynsloven)

El-tilsynsloven omfatter alle elektriske anlegg og alt elektrisk utstyr med unntak av radiotelegraf og radiotelefon. Loven hjemler bestemmelser om tilsyn av elektriske anlegg og elektrisk utstyr. Tilsyn kan bidra til å avverge ulykker, uhell og branner på områder som omfattes av loven.

Lov 12. august 2016 nr. 77 om verneplikt og tjeneste i Forsvaret m.m. (forsvarsloven)

Forsvarslovens formål er å sikre Forsvarets operative evne gjennom allmenn verne- og tjenesteplikt, sikre egnet bemanning for nasjonale og internasjonale oppgaver og ivareta de vernepliktige og de tjenestepliktige. Forsvarsloven regulerer den nærmere gjennomføringen av verneplikten, samt rettigheter og plikter for tilsatt personell. Lovens § 6 fastsetter som hovedregel alminnelig verneplikt for alle norske statsborgere mellom 19 og 44 år. Forsvarsloven inneholder også bestemmelser om utvidelse av verneplikten i krig eller når krig truer. Virksomheter som ivaretar eller understøtter samfunnets kritiske funksjoner (SKV), kan søke om fritak fra tjeneste i Forsvaret i krig, når krig truer og ved styrkeoppbygging for tilsatte som har en sentral funksjon i virksomheten. Med samfunnets kritiske funksjoner menes funksjoner som må opprettholdes eller opprettes for å dekke befolkningens og samfunnets grunnleggende behov og trygghet. Brann- og redningsvesenet er en virksomhet som har en kritisk samfunnsfunksjon.

Lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)

Forurensningsloven fastsetter en generell plikt for virksomheter til å unngå forurensning, og regulerer ansvarsforhold når forurensning har inntrådt. Både Statsforvalteren, kommunen og enkelte etater har forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etter loven. Loven stiller blant annet krav til kommunal beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning. Normalt vil slike tilfeller ivaretas av kommunens brann- og redningsvesen.

Lov 21. juni 2019 nr. 70 om havner og farvann (havne- og farvannsloven)

Havne- og farvannsloven skal fremme sjøtransport som transportform og legge til rette for effektiv, sikker og miljøvennlig drift av havner og bruk av farvann. Samtidig skal det tas hensyn til et konkurransedyktig næringsliv. Loven skal ivareta nasjonale forsvars- og beredskapsinteresser. Havne- og farvannsloven hjemler bestemmelser om lossing, lasting, lagring og transport innen kommunens sjøområde. Samtidig inneholder brann- og eksplosjonsvernregelverket bestemmelser om lasting, lossing og stasjonær oppbevaring av farlig stoff på skip, herunder omlasting fra skip til skip.

Lov 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap (helseberedskapsloven)

Formålet med helseberedskapsloven er å verne befolkningens liv og helse, samt bidra til at nødvendig helse- og sosialtjenester kan tilbys befolkningen under krig og ved kriser og katastrofer i fredstid. Etter loven skal kommuner, fylkeskommuner, regionale helseforetak og staten utarbeide beredskapsplaner for sosial- og helsetjenester. Loven inneholder i likhet med brann- og eksplosjonsvernloven vide fullmakter til å rekvirere fast eiendom, rettigheter og løsøre, samt pålegge tjenesteplikt.

Lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven)

Ifølge helse- og omsorgstjenesteloven plikter kommunen å sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Plikten inkluderer forebygging av skade, herunder skade som følge av brann. I de tilfeller kommunen gir helse- og omsorgstjenester til en bruker, plikter den å sørge for formidling av nødvendige hjelpemidler og å tilrettelegge miljøet. Selv om det er en plikt for kommunen å tilby nødvendige helsetjenester, er det ikke en plikt for en person å motta slike tjenester.

Lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell mv. (helsepersonelloven)

Helsepersonelloven regulerer helsepersonells yrkesutøvelse. Loven gir plikter og stiller krav til det enkelte helsepersonell i forbindelse med ytelse av helsehjelp. Det stilles krav om at den helsehjelpen som gis, skal være faglig forsvarlig. Det innebærer blant annet at helsehjelpen blir gitt på en slik måte at brannsikkerheten til bruker eller pasient ivaretas. Virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester, skal organiseres slik at helsepersonellet blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter. Helsepersonell plikter å varsle politi eller brann- og redningsvesenet når slik varsling er nødvendig for å avverge alvorlig skade på person eller eiendom. Denne varslingsplikten går foran helsepersonells taushetsplikt.

Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Formålet med kommuneloven er å fremme det kommunale og fylkeskommunale selvstyre og legge nødvendige rammer for det. Loven legger til rette for kommunenes og fylkeskommunenes utøvelse av offentlig myndighet, og skal sikre at de kan yte tjenester og drive samfunnsutvikling til det beste for innbyggerne. Brann- og eksplosjonsvernloven fraviker enkelte av prinsippene om kommunalt selvstyre. Eksempelvis er det gitt detaljerte krav til organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenene i brann- og eksplosjonsvernregelverket.

Lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (petroleumsloven)

Staten eier petroleumsressursene på norsk sokkel, og petroleumsloven gir føringer som skal sikre at myndighetene forvalter disse ressursene godt. Det mest sentrale virkemiddelet for å sikre statlig styring og kontroll på norsk kontinentalsokkel er konsesjonssystemet. Tilsyn med petroleumsvirksomheter på den norske delen av kontinentalsokkelen gjennomføres med hjemmel i petroleumsloven og arbeidsmiljøloven. Loven gjelder kun anlegg i sjøen (både flyttbare og faste innretninger), men har grenseflater mot anlegg på land når disse er integrert med anlegg i sjøen, blant annet ilandføringsterminaler og behandlingsanlegg for olje og/eller gass.

Lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)

Plan- og bygningsloven er den sentrale loven for kommunal planlegging. Innenfor lovens formål skal planleggingen fremme samfunnsikkerhet ved å forebygge risiko for tap av liv, skade på helse, miljø og viktig infrastruktur, materielle verdier med videre. Bestemmelsene om byggesaksbehandling skal sikre at tiltak blir i samsvar med lov, forskrift og planvedtak, og at det enkelte tiltak utføres forsvarlig.

Teknisk forskrift (TEK), gitt med hjemmel i plan- og bygningsloven, inneholder krav om at byggverk skal prosjekteres og utføres slik at brannsikkerhet er tilstrekkelig ivarettatt. Når byggverket er ferdigstilt og plan- og bygningsmyndighetene har utferdiget ferdigattest, vil blant annet bestemmelser i brann- og eksplosjonsvernregelverket gjelde for byggverket m.m.

Lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet (politiloven)

Politiet skal være et ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og sikre innbyggernes rettssikkerhet, trygghet og alminnelig velferd. Etter politiloven § 27 første ledd skal politiet iverksette og organisere redningsinnsats når menneskers liv og helse trues, hvis ikke annen myndighet er pålagt dette ansvaret. Etter politiloven § 27 tredje ledd tilligger det politiet å iverksette de tiltakene som er nødvendig for å avverge fare og begrense skade i katastrofe- og ulykkessituasjoner som ikke medfører noen redningsaksjon.

Lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

Produktkontrollloven skal forebygge at produkter og forbrukertjenester fører til helseskade eller miljøforstyrrelse. Produktkontrollloven gjelder i utgangspunktet for alle produkter, inkludert produkter som også er underlagt annen lovgivning.

Lov 1. juni 2018 nr. 24 om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven)

Sikkerhetsloven skal bidra til å trygge Norges suverenitet, territorielle integritet og demokratiske styreform og andre nasjonale sikkerhetsinteresser. Loven skal også forebygge, avdekke og motvirke sikkerhetstruende virksomhet, samt bidra til at sikkerhetstiltak gjennomføres i samsvar med grunnleggende rettsprinsipper og verdier i et demokratisk samfunn. Loven gjelder blant annet for statlige, fylkeskommunale og kommunale organer.

Lov 25. juni 2010 nr. 45 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven)

Sivilbeskyttelseslovens formål er å beskytte liv, helse, miljø, materielle verdier og kritisk infrastruktur ved bruk av ikke-militær makt når riket er i krig, når krig truer, når rikets selvstendighet eller sikkerhet er i fare, og ved uønskede hendelser i fredstid. Sivilforsvaret skal blant annet bistå nød- og beredskapsetatene med personell og materiell i forbindelse med skadeforebyggende og skadebegrensende tiltak. Loven gir hjemmel til å pålegge egenbeskyttelsestiltak etter nærmere bestemmelser, herunder etablering av industrivern. Brann- og ulykkesforebyggende arbeid er en sentral del av industrivernets oppgaver.

Lovkommentaren til brann- og eksplosjonsvernloven gir en grundig gjennomgang av lovens bestemmelser og redegjør for lovens omfattende forskriftsverk. Boken inneholder også en kortfattet beskrivelse av brannvernets historie samt en oversikt over forløperne for gjeldende lov.

Brann- og eksplosjonsvernloven inneholder bestemmelser om den enkeltes plikt til å forebygge og begrense skadevirkningene ved brann, eksplosjon og annen ulykke. Loven tar videre for seg kommunens plikt til å sørge for etablering og drift av et brann- og redningsvesen som skal ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver, samt virksomheters plikt til å sørge for sikkerheten når det gjelder brann, eksplosjon og håndtering av farlig stoff og transport av farlig gods. Loven inneholder også regler om Brann- og redningsskolen.

Forfatterne mener at boken vil være et nyttig verktøy for studenter og ansatte i stat og kommune og i virksomheter som plikter å gjennomføre et systematisk sikkerhetsarbeid knyttet til brann- og eksplosjonsvern.

Elin Olsen (cand.jur. 1996) er i dag ansatt som jurist i staben til brann- og redningsetaten i Oslo. Hun har tidligere arbeidet som utredningsleder i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), hvor hun blant annet arbeidet med problemstillinger som gjaldt kommunal beredskapsplikt og totalforsvaret. Hun har videre erfaring som sensor i studiet samfunnssikkerhet ved Universitetet i Tromsø.

Tina B. Hoff (master i rettsvitenskap 2015) er i dag ansatt som jurist i Oslo brann- og redningsetat. Hun har også erfaring innenfor utlendingsrett fra Utlendingsdirektoratet.

Mari Hovland (master i rettsvitenskap 2010) er i dag ansatt som jurist/branninspektør i Follo brannvesen IKS. Hun har også erfaring innenfor forvaltningsrett fra Østfold og Øst politidistrikt.

Elisabeth Tennebo (master i rettsvitenskap 2007) er i dag ansatt som jurist i Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS. Hun har også erfaring innenfor helserett fra Helsedirektoratet og Statens helsetilsyn.

 Universitetsforlaget

ISBN 978-82-15-05991-4

9 788215 059914